ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Д О К Л А Д

от

Иван Кондов – министър на външните работи

Относно: *проект на Постановление за изменение и допълнение на Постановление № 55 на Министерския съвет от 16 април 2018 г. за предоставяне на консулска закрила и участие в мерките за координация и сътрудничество за улесняване на консулската закрила на непредставени граждани на Европейския съюз в трети държави от задграничните представителства на Република България (Обн., ДВ, бр. 34 от 2018 г.)*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание чл. 7а от Закона за нормативните актове и в съответствие с чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация внасям за разглеждане и приемане проект на Постановление за изменение и допълнение на Постановление № 55 на Министерския съвет от 16 април 2018 г. за предоставяне на консулска закрила и участие в мерките за координация и сътрудничество за улесняване на консулската закрила на непредставени граждани на Европейския съюз в трети държави от задграничните представителства на Република България (Обн., ДВ, бр. 34 от 2018 г.)

Целта на проекта на Постановление е да се въведе в българското законодателство Директива (ЕС) 2019/997 на Съвета от 18 юни 2019 година за временния документ за пътуване на ЕС и за отмяна на Решение 96/409/ОВППС и Делегирана директива (ЕС) 2024/1986 на Комисията от 6 май 2024 година за изменение на Директива (ЕС) 2019/997 на Съвета по отношение на машинночетимата зона на временния документ за пътуване на ЕС.

С въвеждането на директивата ще се уредят условията и процедурата за издаване на временния документ за пътуване на ЕС („ВДП на ЕС“). Това е документ за пътуване, който се издава от българските задгранични представителства в трета страна на непредставени граждани на ЕС, които не са български граждани, по тяхно искане за еднократно пътуване до държавата членка по гражданството или по местопребиваването на гражданите или по изключение до друго място, в случаите на изгубени, откраднати или унищожени документи за пътуване или когато тези документи по други причини не могат да бъдат получени в разумен срок. Предвидено е срокът на валидност на документа да е не повече от 15 календарни дни.

Въвежда се образец на заявление за ВДП на ЕС, което е прието на общностно ниво и ще се използва в българските задгранични представителства от граждани на ЕС, които не са български граждани. Във връзка с предвидената възможност в заявлението да бъде посочван пол „неопределен“, следва да се има предвид, че в случаите, в които български гражданин, който подава заявление в държава членка, отбележи тази опция, държавата членка (различна от Р България), която издава ВДП на ЕС, ще следва да вписва данните, получени от компетентните български органи при консултацията. Това вписване на

данни ще бъде в съответствие с Решение № 15 от 2021 г. по конституционно дело № 6 от 2021 г., в което Конституционният съд на Република България е приел, че „понятието „пол“ според Конституцията следва да се разбира само в неговия биологичен смисъл.“ В тази връзка, при издаване на ВДП на ЕС от държава членка на ЕС, на български граждани, в поле пол ще бъде отбелязвано единствено мъж или жена. В съответствие с горепосоченото, преди датата на влизане в сила на новото заявление, останалите държави членки ще бъдат уведомени за горното изискване.

Въвежда се процедура за сътрудничество и координация между оказващата помощ държава членка и държавата членка по гражданството на непредставения гражданин. Консултациите ще се извършват възможно най-бързо, като е предвидена и достатъчно гъвкавост за извънредни случаи.

С проекта на акт се урежда процедурата по подаване на заявление за ВДП на ЕС, данните и документите, които следва да бъдат предоставени от заявителя за установяване на неговото гражданство и самоличност. С цел повишаване на сигурността и бързината на процеса на издаване, портретната снимка на заявителя, използвана за ВДП на ЕС, следва да бъде направена на място в българското задгранично представителство с цифров фотоапарат или еквивалентни средства. Само когато това не е възможно, може да се използва снимка, след като българското задгранично представителство се е уверило, че това е снимка на заявителя. С цел потвърждаване на самоличността на заявителя, същата портретна снимка или снимка следва след това да бъде предадена на държавата членка по гражданството. Освен извършване на консултация с държавата по гражданство на заявителя е предвидена и съгласувателна процедура с МВнР.

С новите изменения е предвидено ВДП на ЕС да се състои от единен формуляр за ВДП на ЕС и единен стикер на ВДП на ЕС, отговарящи на изискванията на Приложение I и Приложение II на Директива (ЕС) 2019/997 на Съвета от 18 юни 2019 година за временния документ за пътуване на ЕС и за отмяна на Решение 96/409/ОВППС и Делегирана директива (ЕС) 2024/1986 на Комисията от 6 май 2024 година за изменение на Директива (ЕС) 2019/997 на Съвета по отношение на машинночетимата зона на временния документ за пътуване на ЕС, които съответно са транспонирани в Приложение №2 и Приложение №3 към проекта на акт.

До момента временният документ за пътуване бе уреден на основание Решение 96/409/ОВППС, което бе отменено с Директива (ЕС) 2019/997 на Съвета от 18 юни 2019 година за временния документ за пътуване на ЕС и за отмяна на Решение 96/409/ОВППС и Делегирана директива (ЕС) 2024/1986 на Комисията от 6 май 2024 година за изменение на Директива (ЕС) 2019/997 на Съвета по отношение на машинночетимата зона на временния документ за пътуване на ЕС. В българското законодателство временният документ за пътуване е уреден в чл. 39б от Закона за българските лични документи (ЗБЛД) и чл.28 от Правилника за издаване на българските лични документи (ПИБЛД). С настоящият акт се предлага отмяна на посочената разпоредба в ПИБЛД. Систематичното място на тези разпоредби не е в ПИБЛД, респ. ЗБЛД, тъй като ВДП на ЕС не е български документ за самоличност. Законопроекти относно отмяна на посочената разпоредба на ЗБЛД се съдържат в законопроекти със сигнатура №49-302-01-77/27/11/2023 и 50-402-01-15/18/07/2024. По този начин статутът на временния документ за пътуване ще бъде уреден изцяло с настоящото постановление.

Въвежда се изискване при пристигане до крайната дестинация, получателите на ВДП на ЕС да ги върнат на съответния компетентен орган. Върнатите ВДП на ЕС и съхраняваните копия следва да бъдат унищожени във възможно най- кратък срок. С проекта на акт се уреждат процедурите по унищожаване, анулиране и бракуване на единните формуляри и стикери на ВДП на ЕС, ВДП на ЕС и техните копия.

За да се гарантира, че информацията за допълнителните технически спецификации не се предоставя на повече лица, отколкото е необходимо, всяка държава

членка следва да определи орган, който отговаря за изготвянето на единните формуляри и стикери на ВДП на ЕС. Възможните органи са определени на общностно ниво. За целите на ефикасността държавите членки се насърчават да определят един-единствен орган. Държавите членки следва да могат да сменят определения от тях орган, ако е необходимо. От съображения за сигурност всяка държава членка следва да съобщи наименованието на този орган на Комисията и на останалите държави членки. Органите се определят на ниво ЕС. Всички държави членки, с изключение на Португалия и Франция, са определили италианската печатница Istituto Poligrafico e Zecca dello Stato S.p.A. /Италия/. Предстои да бъде направена общоевропейска попъчка, като за България ще бъдат предвидени 2000 бр. единни формуляри и стикери на ВДП на ЕС, на единична стойност 2 евро за комплект. Същите ще обезпечат напълно дейността на консулските служби за години напред, тъй като съгласно статистиката за периода 01.01.2022 г. – 01.05.2024 г., българските задгранични представителства са издали 2 бр. ВДП на ЕС.

В Постановлението са предвидени и разпоредби относно обработването на личните данни, което следва да е в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО.

С проекта на акт, в националната нормативна уредба се въвеждат приложение I и приложение II към директивата, които определят спецификациите, на които следва да отговарят единният формуляр за ВДП на ЕС и единният стикер на ВДП на ЕС.

При прилагането на разпоредбите на постановлението следва да се има предвид, че не се засягат консулските отношения между Република България и третите държави, по-специално техните права и задълженията, произтичащи от международни обичаи и споразумения, и по-специално Виенската конвенция за консулските отношения от 24 април 1963 г., която Република България прилага в съответствие с правото на Европейския съюз. Въвеждането на Директивата има за цел да насърчи консулската закрила, гарантирана от член 46 от Хартата. Тя зачита основните права и спазва принципите, признати по-специално в Хартата, включително правото на зачитане на личния и семейния живот и правото на защита на личните данни.

На последно, но не по важност, място ще се създаде специален вътрешноправен нормативен акт, който е в съответствие с първичното законодателство на ЕС, което гарантира правото на консулска закрила на непредставени граждани на Съюза в трети държави и възможността за издаване на временен документ за пътуване на ЕС.

Сроковете за транспониране и прилагане на Директива (ЕС) 2019/997 на Съвета от 18 юни 2019 година за временния документ за пътуване на ЕС и за отмяна на Решение 96/409/ОВППС са регламентирани в чл. 19 от Директивата. Разпоредбата предвижда, че държавите членки приемат и публикуват, до 24 месеца след приемането на допълнителните технически спецификации, посочени в чл. 9, законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива. Те прилагат тези разпоредби, считано от 36 месеца след приемането на допълнителните технически спецификации, посочени в чл. 9. С Решение за изпълнение С (2022) 8938 от 8 декември 2022 г. Европейската комисия е приела горепосочените технически спецификации на временния документ за пътуване на ЕС и от тази дата започват да текат посочените срокове.

В тази връзка, от м. декември 2022 г. започна да тече двегодишният срок за транспониране и тригодишният за начало на прилагането на Директивата. Преди изтичане на този срок е необходимо България да е предприела необходимите действия по приемането на вътрешноправен нормативен акт, който да съдържа разпоредби, които са в съответствие с текстовете на Директивата.

В чл. 2, параграф 1 от Делегирана директива (ЕС) 2024/1986 на Комисията от 6 май 2024 година за изменение на Директива (ЕС) 2019/997 на Съвета по отношение на машинночетимата зона на временния документ за пътуване на ЕС е определен краен срок, в който държавите членки трябва да въведат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с Директивата, като това трябва да се случи най-късно до 9 декември 2024 г., а прилагането следва да влезе в сила от 9 декември 2025 г. Това налага приемането на вътрешноправен нормативен акт, който да транспонира текстовете от Директивата, която цели да улесни и засили сътрудничеството между консулските служби, като се укрепи правото на европейските граждани на консулска закрила и издаването на временен документ за пътуване на ЕС.

Ако Република България не транспонира в указания срок текстовете, Европейската комисия може да инициира наказателна процедура срещу държавата относно неприлагане на европейското законодателство и липса на хармонизация с текстовете на Директива (ЕС) 2019/997 на Съвета от 18 юни 2019 година за временния документ за пътуване на ЕС и за отмяна на Решение 96/409/ОВППС и Делегирана директива (ЕС) 2024/1986 на Комисията от 6 май 2024 година за изменение на Директива (ЕС) 2019/997 на Съвета по отношение на машинночетимата зона на временния документ за пътуване на ЕС.

Проектът на акт е свързан с изпълнение на актове на Европейския съюз, поради което се прилага справка за съответствие с европейското право.

Проектът на акт на Министерския съвет не е свързан с разходването на допълнителни средства от бюджета на Министерство на външните работи за 2024 г., като не са необходими допълнителни разходи/трансфери/ и други плащания за изпълнението на акта. Финансовите средства за закупуване на единни формуляри и единни стикери за ВДП на ЕС се осигуряват за сметка на предвидените за целта средства по бюджета на МВнР. Същите ще бъдат имплементирани като функционалност в приложното програмно осигуряване на НВИС в рамките на гаранционната поддръжка по договор № 41/ОП-И/2023 с предмет „Технологично и функционално надграждане на НВИС“. Съгласно клаузите на договора, изпълнителят е длъжен своевременно да отразява в НВИС нормативни изменения, като за тази цел не са необходими допълнителни финансови средства за обезпечаване на дейността. В тази връзка, към предоставените материали е приложена финансова обосновка съгласно приложение № 2.2 на чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б” от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Изпълнението на проекта на акт не води до изменение на целевите стойности на показателите за изпълнение, в т.ч. ключовите индикатори.

Проектът на акт е съгласуван в рамките на РГ 23"Сътрудничество в областта на вътрешните работи".

Съгласно чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове проектът на акт, заедно с доклада, частичната предварителна оценка на въздействие и становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ към Министерския съвет, са публикувани за обществено обсъждане на интернет страницата на Министерство на външните работи, както и на Портала за обществени консултации с 30-дневен срок за обсъждане. Проектът на акт е съгласуван и по реда на чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. Постъпилите предложения и становища в рамките на общественото обсъждане и на междуведомственото съгласуване са отразени съгласно приложените справки.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

С оглед на гореизложеното и на основание чл. 7а от Закона за нормативните актове и чл. 8, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагам Министерският съвет да обсъди и приеме представения проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Постановление № 55 на Министерския съвет от 16 април 2018 г. за предоставяне на консулска закрила и участие в мерките за координация и сътрудничество за улесняване на консулската закрила на непредставени граждани на Европейския съюз в трети държави от задграничните представителства на Република България (Обн., ДВ, бр. 34 от 2018 г.).

<u>Приложения:</u>

1. Проект на постановление на Министерския съвет;
2. Одобрена финансова обосновка;
3. Справка за получените съгласувателни становища и справка за проведеното обществено обсъждане;
4. Частична предварителна оценка на въздействието и становище на дирекция „Модернизация на администрацията“ към Министерския съвет;
5. Справка за съответствие с европейското право;
6. Проект на Съобщение за СМО;
7. Електронен носител.

ИВАН КОНДОВ /П/
МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ